Sox, drank en rock and roll

Henk van Middelaar

Voor

6W:
Cas Bastiaanse
Sarah Beeftink
Tariq Dam
Denny Diepgrond
Karin van der Feen
Lenart van de Guchte
Hylja Heese
Lisa Jansen
Savannah Janssen
Anouk Koppelaar
Max Meppelink
Menno van der Molen
Renée Moonen
Jasper ten Napel
Rogier Pelgrim
Hennie Smit
Mara Soellaart
Jordy Steltman
Anouk Tosserams
Hedwich van der Velde
Machteld Vergouw
Marit de With
Imke Wolven

Sox, drank en rock and roll

Henk van Middelaar

Dat licht pijn kan doen, herinnerden ze zich pas toen de eerste zonnestralen hun oogleden openprikten. De weg naar boven was te ver geweest en in het korenveld was hun safaritocht geëindigd. Ze waren dicht tegen elkaar aangekropen, in een kluwen van armen en benen, maar die aan de buitenkant van de graancirkel lagen, waren afgekoeld. Cas kwam als eerste overeind, een beetje wankel, maar hij stond. Zijn maag rommelde.
'Hoe laat is het?' vroeg Lennart.
'Weet ik veel. Volgens mij is het brie a clock. Ik heb honger. We hebben een briesletje nodig. Mara, loop jij even naar het kasteel? In de koelkast ligt nog vette brie.'
Lennarts gezicht brak open. Ha, ha, ha... Mara reageerde niet, ze sliep nog.

Vijf jaar geleden waren ze uit elkaar gegaan, na een week keten in het kasteel toen ze hun eindexamen hadden gehaald en nu waren ze terug in datzelfde kasteel in Zuid-Frankrijk.

Ze waren nauwelijks veranderd. Denny had een getrimd baartje, maar Tariq bijvoorbeeld had niet het matje gekregen, waar ze vijf jaar geleden op gehoopt hadden. Hij kon nog steeds een gezicht trekken van een psychopathische verkrachter.
Nee, veranderd waren ze nauwelijks. Hun trekken waren wat scherper geworden, en de een leek wat dikker, de ander wat dunner.
Zelfs de drie docenten bleken in hun verval koersvast. Sander gedroeg zich nog meer als de kasteelheer. Soms zagen ze hem met een stok wandelen, die hij ook gebruikte om zijn personeel aanwijzingen te geven, Coosje zat nu nog liever achter de piano dan in het zwembad en Henk was nu helemaal een boer geworden. Zijn handen waren inmiddels zo groot dat er niets meer van hem te zien was als hij tijdens een lachbui zijn gezicht in zijn handen begroef, behalve die neus dan.
Hoe waren ze toch in dat korenveld terechtgekomen? De nacht was begonnen in het kerkje en dat was Henk zijn schuld. Hij had gezegd: 'Nu hebben jullie nog niet het kerkje gezien.'
'Morgen,' zei Renée, 'zullen we morgen, voor we naar huis gaan, de sleutel ophalen?' Toen had hij zijn vergissing begaan. 'Ik weet waar de sleutel hangt in het huis bij de kerk.' Het moet de pastis zijn geweest.
De hele groep volgde hem de kasteeltuin uit naar beneden, het asfaltweggetje bij het zwembad over en toen de grashelling omhoog naar het huis met de rode luiken.
Renée fluisterde: 'Hij houdt ons voor de gek.' Henk reageerde niet.
Toen ze voor het huis stonden, sprak Imke onverwacht hard: 'Dit kunnen we niet maken. Straks zijn we vet de klos. Denk je dat ik nog een aanstelling krijg als we strafblad hebben?'
Tariq ging voor haar staan, draaide zijn ogen omhoog en ontblootte zijn

tanden. Imke schoof naar achteren.
'Menno, jij hebt pianohanden. Kom eens,' fluisterde Henk.
'Steek je handen eens door dit traliehek. Zie je wat?'
In de verte ronkte een bus.
'Waar hangt die?'
'Je moet je arm er verder door steken. Ergens in de muur zit een spijkertje. Voel je wat?'
'Ik doe het in mijn broek,' fluisterde Savannah.
'Ssst.'
'Ik heb hem.'
'Zachtjes.'

Bij de kerk vroeg Sarah: 'Weet je wel wat je doet?'
'Als je niet mee wil, mag je buiten blijven.'
Menno draaide de sleutel om. Het ging verrassend soepel. Geen geknars, geen gepiep.
Hij duwde de deur zachtjes naar binnen, de deur schraapte klagend over de stenen. Iedereen hield de adem in. Binnen was het volslagen duister. Max en Denny knipten hun iPhones aan en schuifelend schoven ze in de banken. Henk liep langzaam naar voren en vroeg om meer licht. 22 mobieltjes verlichtten de kerk.
Henk wees op de biechtstoel. 'Hier kunnen we elkaar geheimen vertellen, en wie zin heeft kan daar,' hij wees op de preekstoel, hoog, links van het altaar, 'een toespraak houden.'
Max stroopte het rugzakje van zijn schouder en begon flesjes Kanterbrau uit te delen.
'Zijn hier glazen?' vroeg Anouk Koppelaar. 'Ik heb een fles bacardirum.'

‘Zet de emmer dan maar vast klaar.’ riep Jasper. ‘Wie het eerst kotst, kotst het best.’
De jongens lachten veel te hard.
Denny vroeg: ‘Henk, wat vond u vijf jaar geleden nou van ons? Dacht u niet…?’
‘Stil,’ fluisterde Henk, ‘niet zo hard. Mag ik jouw lichtje even?’
Met het mobieltje van Denny verdween hij door linker zijdeur naast het altaar. Ze hoorden hem stommelen en ineens was er een lichtje op vijf meter hoogte.
Henk kuchte:
‘Beste 6W-ers,
We gingen naar Saux om een kasteel te zien en wij zagen het kasteel.’
Het was het begin van de toespraak die hij vijf jaar geleden had gehouden bij de diploma-uitreiking.
‘Ik dacht met de toekomstige elite van Nederland op vakantie te gaan. Ik rekende op uitdagende gesprekken in het busje, intellectuele verhandelingen. We waren nauwelijks honderd meter van huis of ik zag Karin haar ogen sluiten, daarna zakte Marit onderuit. Spoedig sliep het hele busje, behalve Coosje natuurlijk, en Hennie, die telkens als ze een vrachtwagen zag, een streepje op een blaadje zette. Meten is weten, dus ik hoefde mijn hoop op de toekomstige intelligentia van Nederland nog niet op te geven zolang Hennie empirisch onderzoek deed.
Maar bij Gent gaf zij er de brui aan. 741 vrachtwagens. Ik keek in de binnenspiegel. Zes meiden die met open mond en gesloten ogen lagen te slapen. Frankrijk, here we come, dacht ik. Dit zijn de vrouwen van de toekomst. Ze willen arts, pedagoog, ontwerper worden, maar nemen nu al een voorschot op hun pensioen. Ze moeten als kind in bakfietsen

naar kinderdagverblijven en andere opvangcentra vervoerd zijn, dus al heel vroeg besef hebben gehad van hun prinsessenstatus.
Bij Parijs ontwaakten ze. Kans om weer te slapen kregen ze niet omdat de chauffeur van het busje de al uren durende durende file met steeds agressiever gedrag probeerde te bestrijden. Er werd gesmst tussen de drie busjes. De file bleek tot over de Pyreneeën te staan. Net toen Henk eindelijk de Franse minister van Verkeer en Geen Informatie aan de telefoon had, verliet Marit het busje. Ze rende als een hinde het talud op, hurkte achter wat onbeduidende struiken en de hele file keek naar haar hoofd, dat als een rode vlag in het groen wiegde. Een half uur later en honderd meter verder waagde Machteld de sprong. Zij rende nog veel hoger het talud op. Iedereen in de file wist wat dit betekende en overal zag ik mensen uitstappen om de volgende Hollandse schone te zien wateren. Even vingen we een glimp op van haar blanke billen en iedereen sloot kuis de ogen en luisterde naar een ruisend watervalletje, die Händels Watermusic in schoonheid overtrof. Onder een ovationeel applaus daalde zij als een godin het talud af. Vanaf dat moment stond de file muurvast. Iedereen wilde handtekeningen en foto’s. Een man met armen als varkenspootjes vroeg Hennie ten huwelijk. Henk wees het aanbod af en zei: ‘We gaan loten. Bijvoorbeeld de vijfde man in een blauwe auto mag met Hedwich trouwen.’
‘Nee, ik trouw met Vincent,’ riep ze.
‘Misschien heet die man wel Vincent,’ zei ik.
‘Nee, mijn Vincent heeft nog geen rijbewijs.’
‘Kinderhuwelijken worden niet gesloten,’ zei ik. ‘Waarom geen flinke vent uit onze klas?’
Ik dacht aan die warme dag in maart 2011. We waren net aan de Ro-

mantiek begonnen, de schuiframen van lokaal P2 stonden open, vogels zongen en ineens was daar die vraag. Imke had haar vinger opgestoken. ‘Waarom zijn er veel meer leuke meisjes dan jongens?’ Misschien hadden de zonnestralen haar hormonen opgepookt. Ik probeerde een antwoord te vinden, stamelde wat over verschil in ontwikkeling tussen beide sexen, mompelde iets over de prefrontale cortex, maar niemand luisterde. De meiden zaten als vroegwijze vrouwtjes te kouten over de onbenulligheid van hun mannelijke leeftijdsgenoten en ik keek naar die vermaledijden, die allen op de achterste rijen zaten.
‘Mannen,’ sprak ik, ‘sta op en loop over de tafels naar voren. Laat zien wie je bent.’
Ik hoopte op de scène uit Dead Poets Society, waarin leerlingen op tafels springen om eer te bewijzen aan hun ontslagen docent.
Maar mijn jongens zwegen en bleven zitten.
Geen ‘my captain, my captain.’

Henk hield op met spreken. Hij meende dat iemand aan de buitendeur rammelde.
Ergens huilde een uil.
Weer werd er aan de buitendeur gerammeld.
‘Max,’ fluisterde Henk met een sissende s, ‘trek de dikke balk uit de muur naast de deur zodat de deur geblokkeerd wordt.’

Hij pakte zijn toespraak weer op, maar nu op gedempte toon.
‘Vorige week zaten we in het kasteel van Sander. In het zwembad zag ik hoe atletisch de lijven van de jongens waren en ik geloof dat de meisjes dat ook zagen. Op hun beurt keken de jongens naar de prachtige

benen van hun klasgenotes, hun bevallige schouderbladen. Maar er bleef afstand. Ik verwonderde me over de zelfbeheersing van de klas, hoewel zelfbeheersing misschien niet het juiste woord was, gezien de enorme hoeveelheden drank die jullie consumeerden, vaak uitgelokt door merkwaardige spelletjes als het tafeltennisspel waarbij het balletje in bekertjes bier van de tegenstander gemept diende te worden of door het kaartspelletje Kingsen. Als ik jullie zo bezig zag, dacht ik dikwijls aan wat er op de busjes stond: KAV, Kan Alles Vervoeren. Ik had zin de naam te veranderen in MAV, Mag Alles Vervoeren.’

Nu hoorde iedereen in de kerk stemmen van buiten.
Het waren Coosje en Sander. ‘Waarom zitten jullie hier? Wat doen jullie daar? Laat ons eens binnen.’
‘Eerst het paswoord,’ riep Denny.
‘Doe niet zo flauw.’ Dat was Coosje.
‘Niet iedereen mag zomaar de kerk binnen. Je verstoort de dienst.’
Anouk Tosserams leek zonder spot te spreken.
‘Jullie zijn te laat,’ riep Mara. ‘Haal maar een briefje en morgen een corveedienst.’
Iedereen moest lachen.
‘Is het niet een beetje onfatsoenlijk om ze niet binnen te laten?’ vroeg Jordy.
‘Het is onfatsoenlijk om ons te storen,’ antwoordde Tariq.
Weer moest iedereen lachen.
Toen ze stil werden, hoorden ze nog net wat Sander zei:
‘Dan krijgen jullie morgen pas te horen wat Coosje en ik net ontdekt hebben. Dan moeten jullie het zelf maar weten.’

‘Wat kan hier nou gebeurd zijn?’ vroeg Machteld hardop. Ze dacht aan haar ouders die niet graag wilden dat zij eerst een jaar ging reizen uit angst voor gevaren in den vreemde. En dan zou er hier in dat door God verlaten gat iets gebeuren?
‘Misschien is er ingebroken,’ dacht Marit.
‘We zijn tóch verzekerd,’ zei Karin.
Lisa vroeg of Henk door kon gaan met zijn toespraak, maar hij was de draad kwijt.
‘Ik ga biechthoren,’ stelde hij voor. ‘Iedereen die aan mij een geheim kwijt wil, kan naar het hokje komen.’
Aan beide zijden van het biechthokje zaten tralies. Eerst bleef iedereen zitten, toen hoorde hij hoe er iemand naar zijn hokje liep. Er was geen lichtje, hij moest luisteren naar de stem.
‘Ik wil je wat opbiechten omdat het mij dwarszit. Ik wilde het al vijf jaar geleden zeggen, maar toen kon ik het nog niet. Maar nu ik u weer zie, begint het weer op te spelen.’
Anouk Koppelaar zette, net als vroeger als ze iets gedaan wilde krijgen, haar kinderstemmetje op.
‘Vertel.’
‘Het gaat over het mondeling, de boeken.’
‘Je hebt ze niet gelezen.’
‘Hoe weet u dat?’
‘Een klasgenoot. Hij zal zo ook wel komen, om te zeggen dat het hem spijt dat hij je verraden heeft.’
‘Hoe kan ik het goed maken?’
‘Je leest ze alsnog en je schrijft mij wat je ervan vond. Gaat het goed met je?

‘Ik ben kandidaat-notaris. ’
‘Laat dat lezen van die boeken dan maar achterwege. Ik wil mijn testament veranderen. Jij bent vast een goeie notaris. Ik herinner me hoe jij ons geld op het kasteel beheerde. Jij past mijn testament aan en je stuurt me geen rekening. Afgesproken?’
‘Ja.’
‘Hoe is het met de liefde?’
‘Mijn vriendje heeft het net uitgemaakt.’
‘Zeg maar dat hij een grote stomkop is.’
Ze zweeg.
‘Volgende!’
Hij hoorde niemand komen. Ineens begonnen de klokken te luiden. Hij stormde zijn hokje uit, zocht tastend de weg naar de toren, terwijl de klas gierde van het lachen. Lennart en Tariq hingen aan de touwen, Cas zwaaide de maat met het lichtje van zijn iPhone.
‘Jongens stop. We krijgen gedonder. Iedereen hier in de omgeving denkt nu dat er iets verschrikkelijks is gebeurd. Midden in de nacht de klokken. Dat betekent oorlog, aardbeving, het laatste oordeel. Allemaal naar buiten nu.’
De deur werd ontgrendeld, en nadat iedereen de nacht in was gelopen, sloot Menno de deur en hing de sleutel terug aan het spijkertje bij het huis met de rode luiken.
In plaats van de kasteeltuin in te lopen, sloeg de klas linksaf.
‘Waar gaan jullie heen?’
‘Op safari.’
Hylja sloot de rij.
‘Jij ook Hylja?’

‘Ik moet mee van Renée, die wil dat ik haar voortdurend controleer op teken. En het is gezellig.’
‘Waar hebben jullie het over?’
‘Sterke verhalen. Over de SGL. Achteraf is het alsof we de school steeds leuker vinden, en de leraren steeds gekker. Hebben jullie dat ook?’
‘Ik vond van jullie toen al wat ik nu nog steeds van jullie vind, maar dat vertel ik morgen wel. Je moet opschieten.’

Het is doodstil in het kasteel. ’s Ochtends tref ik Sander en Coosje in de keuken. Ze zien bleek. De busjes zijn weg, zeggen ze.
‘Dat is een grapje.’
‘Dat dachten wij vannacht ook, maar vanochtend heeft Blandien met de hond rondgewandeld en ze heeft ze nergens gezien.’
‘Om tien uur zouden we vertrekken. Wat als die busjes niet voor de grap ergens verstopt zijn?’
‘De politie bellen.’
In het korenveld is nu iedereen, dankzij Cas, wakker. Hij roept dat hij een korenwolf gesignaleerd heeft.
Wolven?
Wegwezen.
En als iedereen het korenveld uitgevlucht is, leggen de jongens uit wat een korenwolf is. Je hebt Imke Wolven en Korenvolven. Korenwolven lijken op Imkewolven, beide knaagdieren, maar korenwolven zijn veel kleiner en dus veel minder gevaarlijk.

Op het kasteel schreeuwt iedereen door elkaar als ze het nieuws horen van de busjes. Dan pakt Denny de telefoon. ‘Ik stuur even een berichtje

naar Rogier. Die zit natuurlijk bij Bakker Bart in Lelystad aan zijn vaste tafeltje te ontbijten. Even kijken… ja hoor op face boek vertelt hij dat hij vanochtend een interessante busreis heeft gemaakt naar het centrum en dat de chauffeur een compliment verdient voor zijn vriendelijkheid.’
Denny keek naar zijn koffiedrinkende lotgenoten in de keuken.
‘Rogier moet als de bliksem een grote bus huren. Als hij doorrijdt, is hij vannacht hier. Dan kunnen we morgenvroeg terug.’
‘Zou die ons nog kennen?’ vraagt Savannah.
Wie de grap bedacht heeft, weet niemand meer, maar de volgende dag staan de jongens in meidenkleren bij de ingang van het kasteel, hun boezem opgevuld met sokken. ‘We vragen aan Rogier of wij charmant genoeg zijn om ons uit te nodigen voor een ontbijtje met hem bij Bakker Bart.’
Iedereen lacht om Max.
Boven horen ze Lennart met kastdeuren slaan: ‘Waar is die bh van Renée?’
Weer gelach.
Rogier heeft de grote roze personeelsbus van Bakker Bart geregeld. Hij heeft een pet op en in de bus hangt een camera die de hele reis filmt. Hij schudt zijn hoofd bij het zien van de travestieten. Henk stelt ze voor: ‘Dit is Tarika, een gepensioneerde Poolse hoer. Dit is Dennia, een pot met anorexia, dit is Menna die nog steeds niet gewend is aan haar borstjes, dit is Jasperina, een ouwe schilderes, met borsten die zelfs een geoefend braillelezer niet voelen kan, dit is Lennia, die altijd vergeet haar bikinilijn te onderhouden, en die daarom van haar vriendin een grasmaaier cadeau heeft gekregen, dit is Maxima, die handelt in viagrapillen voor aftandse konijnen, dit is Jordia, die altijd zo met haar kontje

wiebelt dat de hondjes in haar straat met hun staartje gaan kwispelen als ze de deur uitgaat. Oh, dan hebben we hier nog Caziama, die niemand krijgen kan. Vorige week liep zij stomdronken een café binnen met een papagaai op haar schouder. Tegen de mannen aan de bar riep ze: wie raadt wat voor beest ik op mijn schouder heb, mag met me naar bed. Een olifant, zei één van de mannen. Dat reken ik goed, zei ze.'*
'En die moet ik thuis brengen?'
'Ja, dat moet. Als je het niet doet zullen wij op facebook een klacht indienen over Bakker Bart en jouw naam noemen. Reken maar dat er voor jou geen tafeltje meer gereserveerd gaat worden. Kom, ga rijden en geniet van het heerlijke geluid van de ontluchtende remmen. Tsjhhht.'

Bij Orleans heeft iedereen weer zijn eigen kleren aan. Er worden bij een relais wat snacks gekocht en Rogier zet een nieuw bericht op facebook. 'De klas valt niet tegen. Ze complimenteren me over mijn rijstijl. Dacht nog na over KAV. Is de uitdrukking niet het kaf van het koren scheiden. En waar wordt brood van gemaakt? Van graan. Koren dus. Dat ik met mijn broodbus hen eindelijk gescheiden heb van het kaf, dat ik hen gered heb, wie zou dat hebben durven denken? Ik, die altijd bespot ben omdat ik het vwo alleen maar deed vanwege die 106 euro per maand aan studiegeld, ik blijk dat overheidsgeld meer dan waard te zijn geweest. Anders zaten ze nu nog in deze roestige oksel in de Midipyrenées'

* Deze mop heb ik gelezen in een verhaal van publicist Theodor Holman

In de bus debatteren Lisa, Karin en Sarah over de voordelen van ouder worden. Jasper, die achter hen zit, zegt dat er geen winst is. Hij zijn best doet om een heel goeie tandarts te zijn. 'We gaan allemaal dood, dus wat maakt het uit wat we gedaan hebben. Eigenlijk is het leven zinloos.'
Bijna zes jaar eerder, in oktober van het examenjaar, had hij de kwestie in de klas ook al ter sprake gebracht. 'Wat is toch de zin van het leven?'
'De zin van het leven is wat je doet in het leven,' had Henk geantwoord.

Als Henk twee weken later in New York is en gaat ontbijten in het Leohouse, leest hij het volgende op de muur bij de balie: 'What we do for ourselves dies with us, what we do for others and the world remains and is immortal.'
Hij moet zich concentreren om de woorden te herhalen.
Tosserams steekt bij het horen van het motto, een duimpje op, ter hoogte van haar heupen. Haar glimlach is vol spot.

Bij Parijs zien ze hoe op het talud, precies op de plekken waar Machteld en Marit hun sporen hebben achtergelaten, een perzikboom en een sinaasappelboom in bloei.
'Dat bedoel ik nou,' zegt Henk.
Weer het duimpje van Tosserams.

Henk, Nijkerkerveen, 2 juli 2012

en voor:

de docenten:
Sander Kocken
(aardrijkskunde)
Coosje Martens
(engels)
Henk van Middelaar
(nederlands)

de kasteelvrouwe:
Blandien Jonker

de ongenoemden:
Gerrit Ebbink
Pieter van der Molen,
de stille snoeiers van Saux

Opmaak: Gerrit Ebbink
Foto's omslag: Pieter van der Molen
en Lisa Jansen